

Huvudman

Sandvikens kommun
kommun@sandviken.se

Beslut

Datum 2026-05-29
Dnr SI 2026:1299
Sida **1 (7)**

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå för utbildningen Verkstadstekniker vid Läröviken i Sandvikens kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sandvikens kommun att senast **den 25 september 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande arbetsplatsförlagt lärande. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Sandvikens kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Sandvikens kommun ska vidta följande åtgärder

Arbetsplatsförlagt lärande

1. Se till att arbetsplatsförlagt lärande för varje elev motsvarar minst 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen till verkstadstekniker. Huvudmannen ska, i samband med redovisning av vidtagna åtgärder, inkomma med en redogörelse för i vilken omfattning elever, som påbörjat den sammanhållna yrkesutbildningen i augusti 2026, kommer att genomföra arbetsplatsförlagt lärande under utbildningen. (2 kap. 28 § förordningen om vuxenutbildning [2011:1108])

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser utbildningens anpassning utifrån elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar och extra anpassningar

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till

Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:1299) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2026 inlett en tillsyn av kommunal vuxenutbildningen på gymnasial nivå för utbildningen Verkstadstekniker vid Läroviken i Sandvikens kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Läroviken följer gällande bestämmelser om utbildningens anpassning utifrån elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar, extra anpassningar och arbetsplatsförlagt lärande.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, studie- och yrkesvägledare, biträdande rektor och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. individuella studieplaner och kursplaneringar. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Arbetsplatsförlagt lärande (apl)

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av huvudmannens inskickade dokumentation framgår att den sammanhållna utbildningen till installationstekniker omfattar 1450 poäng. Vidare framgår att den sammanhållna yrkesutbildningen till verkstadstekniker sker i förhöjd studietakt och omfattar totalt 46 veckor, samt att eleverna genomför arbetsplatsförlagt lärande i två perioder om tre respektive fyra veckor.

Samtliga elever, lärare och biträdande rektorn uppger att eleverna genomför arbetsplatsförlagt lärande i två perioder om tre respektive fyra veckor vardera. Under den första praktikperioden var eleverna indelade i två grupper; grupp ett hade praktik under v. 10–12, grupp två hade praktik under v. 6–8. Den andra praktikperioden på fyra veckor är fördelad på v.23–26. Biträdande rektor uppger vidare att ingen elev har ett beslut om minskad omfattning av apl.

Den biträdande rektorn uppger i ett yttrande att apl utgör 15 procent av utbildningen beräknat på antal veckor som utbildningen omfattar.

Samtliga elever, lärare och biträdande rektorn uppger att alla elever har en utsedd handledare under sin apl. Elever kan dock handledas av fler än den utsedda handledaren beroende på vilka omständigheter som råder på elevens apl-plats, såsom skiftgång. Såväl elever som lärare uppger att lärarna besöker elevernas apl-platser och genomför samtal med handledaren och eleven på plats, samt gör löpande avstämningar för att ta reda på hur det går för eleverna under deras apl. Elever och lärare uppger vidare att elevernas handledare ofta har en mångårig erfarenhet av yrket och enligt både lärare och biträdande rektor erbjuds samtliga handledare att gå Skolverkets handledarutbildning.

Rättslig reglering

I utbildning på gymnasial nivå och i anpassad utbildning på gymnasial nivå kan ämnen eller nivåer i ämnen som är relevanta för ett yrkesområde kombineras till en sammanhållen yrkesutbildning. En del av utbildningen i en sammanhållen yrkesutbildning ska genomföras som arbetsplatsförlagt lärande (20 kap. 6 a § skollagen).

Inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå beräknas 20 verksamhetspoäng för en veckas heltidsstudier eller för validering av kunskaper av motsvarande omfattning. Inom kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå beräknas en verksamhetspoäng för varje gymnasiepoäng (2 kap. 2 § förordningen om vuxenutbildning).

Med arbetsplatsförlagt lärande avses i denna förordning lärande i en utbildning som genomförs på en eller flera arbetsplatser utanför skolan (2 kap. 26 § förordning om vuxenutbildning).

I en sammanhållen yrkesutbildning ska omfattningen av arbetsplatsförlagt lärande för varje elev vara minst 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen. Om det är lämpligt med hänsyn till en elevs behov och förutsättningar och eleven begär det, får rektorn besluta att det arbetsplatsförlagda lärandet ska omfatta mindre än 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen eller undantas helt för den eleven (2 kap. 28 § förordningen om vuxenutbildning).

Av förordningen om vuxenutbildning framgår att för en elev som deltar i arbetsplatsförlagt lärande ska det utses en handledare på arbetsplatsen. Som handledare får bara den anlitats som har nödvändiga kunskaper och erfarenheter för uppdraget och som även i övrigt bedöms vara lämplig (2 kap. 30 § förordning om vuxenutbildning).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elever som läser den sammanhållna yrkesutbildningen verkstadstekniker inte genomför apl i en omfattning som motsvarar minst 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen, vilket är en brist.

Utredningen visar att den sammanhållna yrkesutbildningen till verkstadstekniker består av totalt 1450 verksamhetspoäng och pågår under 46 veckor samt att studietakten motsvarar 31,55 verksamhetspoäng per utbildningsvecka. Utredningen visar även apl genomförs under två perioder på tre respektive fyra veckor och att eleverna genomför sammanlagt sju veckor apl.

Som ovan redovisats motsvarar en veckas heltidsstudier 20 verksamhetspoäng. Även om det av utredningen framgår att eleverna läser i en högre studietakt än vad som motsvarar heltid är det Skolinspektionens uppfattning att det arbetsplatsförlagda lärandet inte kan komprimeras på samma sätt som undervisningen i skolan, där huvudmannen själv kan påverka studietakten.

Enligt Skolinspektionens beräkningar utgör 217 poäng 15 procent av de totalt 1450 verksamhetspoäng som den sammanhållna yrkesutbildningen omfattar. 217 poäng delat med 20 poäng per vecka utgör 10,9 veckor, vilket innebär att eleverna ska genomföra apl under minst 10,9 veckor. Att eleverna inom den sammanhållna yrkesutbildningen till verkstadstekniker endast genomför totalt 7 veckors apl innebär därmed att de inte genomför apl i en omfattning om minst 15 procent av den sammanhållna yrkesutbildningen utbildningen. Det har inte framkommit att rektorn, efter begäran av elev, har fattat beslut om att minska omfattningen av apl i enskilda fall.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att Sandvikens kommun uppfyller författningarnas krav gällande att elever har lämpliga handledare under sin apl.

Områden utan konstaterade brister

Utbildningens anpassning utifrån elevernas individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl lärare som studie- och yrkesvägledare och biträdande rektor uppger flera exempel på hur utbildningen anpassas utifrån elevernas utbildningsmål, behov och förutsättningar. Innan elever antas vid utbildningen genomförs en pedagogisk kartläggning på varje elev som bland annat består av ett test i matematik och läsförståelse. Detta för att ta reda på elevernas förkunskaper och säkerställa elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Den pedagogiska kartläggningen vägs därefter tillsammans med elevernas betyg och en rekommendation görs gällande vilka elever som bör antas till utbildningen. Den pedagogiska kartläggningen används även som ett underlag vid planering av utbildningen och relevanta justeringar görs utifrån det. Som exempel nämner lärare att kursen matematik 1a lagts in i utbildningen utifrån att tidigare pedagogiska kartläggningar visat att ett flertal elever saknar kunskaper från denna kurs.

Om det visar sig under utbildningen att en elev har svårigheter att klara av kurser görs även justeringar i elevens individuella studieplan. Elever kan exempelvis få en kurs förlängd om eleven bedöms vara i behov av det för att slutföra sina studier. Såväl lärare, elever och studie- och yrkesvägledare uppger även att elever exempelvis kan få mer arbetsplatsförlagt lärande om elever upplever stora svårigheter att klara av de mer avancerade kurserna och slutföra utbildningen, som ett steg i att hjälpa eleven komma in på arbetsmarknaden.

Lärare och studie- och yrkesvägledaren uppger att elever kan lägga till fördjupningskurser vid snabb progression eller om eleven uppvisar särskilt intresse för ett visst ämne, samt avsluta utbildningen snabbare. Lärare uppger även att undervisningen kontinuerligt anpassas genom att lärare använder en variation av olika pedagogiska metoder och material i syfte att göra undervisningen tillgänglig för varje elev.

Rättslig reglering

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar (20 kap. 2 § skollagen).

I vuxenutbildning ska hänsyn tas till de enskilda elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Det finns också olika vägar att nå målen. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika

anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Vuxenutbildningen ska stödja de elever som under sin studietid har behov av att kombinera utbildning och arbete. Flexibilitet ska alltid eftersträvas när det gäller utbildningen och det kan handla om plats för utbildningens genomförande, tid, studietakt, studieform och sätt att lära (förordning om läroplan för vuxenutbildningen [SKOLFS 2012:101], avsnitt 1 En likvärdig utbildning och avsnitt 2.1 Kunskaper).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Såväl lärare som elever uppger att elever som är i behov av extra anpassningar får det stödet. Som exempel nämns att elever kan få anpassade uppgifter, flera omprovsmöjligheter och individuellt stöd med lärare på utbildningen. För elever med annat modersmål än svenska erbjuds även individuell stöttning av en behörig lärare i svenska som andraspråk.

Lärare uppger vidare att om en elev befaras att inte nå målen erbjuds individuella samtal med läraren som ett första steg i att ta reda på elevens svårigheter och sätta in relevant stöd. Elever uppger att lärare i hög grad är tillgängliga och behjälpliga när eleverna upplever svårigheter inom vissa färdigheter och uppgifter och tar alltid hänsyn till elevernas individuella behov.

Rättslig reglering

Om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, ska eleven ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Lisa Naudot Bergh

Beslutsfattare
Signerat av: Lisa Naudot Bergh

X Jasmine Johansson

Föredragande
Signerat av: Jasmine Johansson

I ärendets slutliga handläggning har även Magnus Ledman medverkat.